

XVII. De sancto Vincencio.

Siquis vult venire post me abneget semetipsum et tollat crucem suam et sequatur me. **M**atth. xvi. et Lu. ix. **E**t dicit apostolus Iohannes. **V**oluntarie peccanti iam non relinquit hostiam pro peccato: nisi quia non illi de novo crucifigitur Christus: non complantat iterum similitudinem mortis eius pro baptismo sed propria iam ab eo lacrimatur unde exigitur propria baiolare crucem. propria mortificare membra: eo quod sola sancti ad eum Christi tribulatio purgat quos praeminavit prevaricatio sola prioris ad eum. ubi ergo propria macula fuerit. propria purgatio iure requiritur: non quod propria cuiusque satisfactio sufficere possit. **Q**uid enim est vniuersa penitentia nostra: scilicet quod non compariamur omnino nisi possumus proferre. et tunc quod in nobis minus est ipse supplet. modicum tamen id quod cuiusque est: non pariter reservari sed vult deus: ut qui sponte membra nostra redimus arma iniquitatis et peccatis. sponte etiam pariamur ut per propriam passionem diluamus quod voluntarie est commissum. **F**uit ergo pia iusticia ut quod ex alieno peccato scilicet originali obligati fuimus. ex aliena etiam pena absolueremur: sed qui propria mala committit iustus est ut per propriam penam diluat et emendet: et sic apostolum omnes peccauerunt et indigent gratia dei. necesse est ut qui post propria commissa deum sequi volunt propriam tollant crucem: et sic sequatur deus: et hoc est quod dicit veritas in verbo proposito. **S**i quis vult venire ad eum. ac si dicat. **S**i quis est de numero eorum qui peccata propria commiserunt et ducti penitentia volunt venire post me necesse est ut tales tollant crucem suam et sequantur me. **I**n quibus verbis quatuor intelligimus: scilicet humani arbitrii libertatem. diuini exempli nobilitatem. proprii meriti sublimitatem. eterni premii securitatem. **P**rimum ibi. si quis vult venire post me. secundum ibi: abneget semetipsum. tertium ibi. et tollat crucem suam. quartum ibi: et sequatur me. **I**n primo membro adhuc tria intelligimus: scilicet dei largitatem. hominum libertatem. venientium paucitatem. **P**rimum ibi. si quis. secundum ibi. vult. tertium ibi. venire post me. **H**ec omnia pro ordine exponentes

primo dicimus quod in hoc nomine distribuimus quod dei intelligimus largitatem qui omnibus se offert nulli se denegans. ut sit sensus. **S**i quis. id est quicumque cupit non denegat illi benigne occurrit ad gratiam offerendam. quod tam per figuram quam per scripturam possumus declarare. **P**er figuram quod incarnatus pro nobis semper in medio inuenit: ad insinuandum quod omnibus se exhibeat. **Q**uoniam natus in medio in medio aialium ponitur et in medio templi offertur. iuuenis in medio doctorum inuenitur. in medio latronum crucifigitur. resurgens a mortuis in medio discipulorum apparuit. quod totum factum est ad insinuandum quod omnibus se exhibeat. **H**oc etiam parabola possumus per scripturam dicere. **L**eui xxvi. **D**ona tabernaculum in medio vestri et non abijciet vos anima mea scilicet quantum in me est. idem dicit deuteronomio. **D**ominus deus vestri in medio vestri. hinc **A**ctuum. x. dixit petrus. **I**n veritate cooperi. quod non est personarum acceptio: sed in omni genere qui timet deum et operatur iustitiam acceptus est illi. in quibus omnibus dei agnoscimus largitatem. **S**ecundo in hoc verbo vult intelligimus humani arbitrii libertatem: per quam homo dignificatus est super ceteras creaturas. quod libertas id est data est: ut si volens bonum eligat digne remuneretur cum possit malum. si vero volens malum eligat digne puniatur cum possit bonum. **D**e quibus libertate dicit apostolus **G**al. **H**os in libertatem vocati estis: tamen ne detis eam in occasionem carnis. quod exponens **B**ernardus dicit. **H**ec est libertas qua nos christus liberavit ut nulla penitus creatura alia atterere nos ab eo aut violenter auertere possit. sola illius nostra desistere possumus voluntate. et erit forsitan peccatum in foribus sed appetitus eius sub eo est. tamen a perire recusat. renuat consensum. et sic in his que dicta sunt declaramus humani arbitrii libertatem que est partem rationis membrum et subordinationis secundum. **T**ertio in hoc verbo venire post me. vultum intelligimus paucitatem. licet enim facultas veniendi ad regnum celorum data sit omnibus sicut in euangelica patet parabola in qua omnes ad nuptias sunt vocati: pauci tamen venire dignantur: excusationis verba nuncios invidentes. quia a propria cupiditate abstracti et illi

singuli ad negocia sua vadunt. **U**n̄ sensus est. qui vult venire post me id ē si aliquis est qui velit venire veniat. Hanc paucitatē con-
 quirit dominus **Matth. vii. cū dicit. Ue mi-
 bi q̄ factus sum sicut qui colligit racemos
 vindemie in autumnno: non est botrus ad
 comedendū: q̄d̄ ad huc apertius d̄r̄ **Matth.
 xxi. Multi sunt v. p. v. el. Causaz vero hu-
 ius itē veritas in euāgelio insinuat dicēs.
 Vera est via q̄ ducit ad vitā. super q̄d̄ verbū
 dicit **Cris. Si quis viā que ducit ad vitā
 laboriosam existimat: sue delidie imputer et
 non vie. Si em̄ tempestates pelagi. nauis
 vulnera milinbo. frigoza et glacies agricolis
 leuia et porabilia sunt. ppter sp̄z premij tē-
 poralis. multo magis dū celū placet nulluz
 debet sentiri periculū. Nullus ḡ aspiciat in
 viam q̄ arata sit sed quo ducit. i. ad celū: nec
 aliam q̄ lata sit: sed quo ducit. i. ad infernū
 Quid ḡ in causa est q̄ pauci veniūt. q̄ ex pe-
 nitur inquirēdo rōis cecitatē. p̄cupiscibilis
 peruersitatē. fallentis dyaboli subtilitatē. in
 nobis cadendi prouitatē. resurgēdi difficul-
 tatem. resistēdi debilitatē. retrahēdi mul-
 tiplicitatem. et iō conqueri d̄ns **Esa. xliij.
 Quis si pauce olive q̄ remanserūt excutian-
 tur ex oleo et racemi cum fuerit finita vinde-
 mia. sic dyabolus q̄si totā m̄. esset colligit et
 dēns q̄si post tergū eius colligit q̄d̄ remāsit.
 ut dicere possit deus illud **Ruth. ij. Uadā
 in agrū et colligam spicas q̄ fugerūt manus
 metentū.** **S**equit̄ sc̄dm membrū
 principale sc̄z abneget semetip̄m. In q̄ me-
 m̄ nostri sublimitas designat. q̄d̄ ad sequē-
 dum deū valde necessariū est. Cū enim fin
**Esa. i. a planra pedis v̄. q̄ ad verticē non sit
 in nobis sanitas: sed oīa certatim a deo nos
 certabunt. ideo necesse est vt qui deū sequi
 desiderat p̄ fortissimā resistētiā bis resi-
 stat. **U**n̄ **Bern.** super predicto verbo **Esa. di-
 c̄d̄ in homie purū poterit inueniri ab int̄?
 manat. de corde exit pestiferū virus ac dein-
 cept̄ corpus occupat vniuersū. **P**ortet ḡ
 nos hęc oīa abnegare: q̄ nō solū s̄n̄ pmouēt
 sequētiē sed impediūt proficere cupientem
 Sciendū q̄ tria sunt q̄ nos oportet penitus
 abnegare: sc̄z nostra. nos et nostros de quibz
 oībz dicit **Cris.** Aliq̄n̄ monet nos d̄ns vt************

nostra relinq̄mus vt est illud. **N**isi quis re-
 nunciauerit oībz que possidet non potest
 meus esse discipulus. Aliq̄n̄ moneret nege-
 mus nō soluz nostra sed nosmetip̄os vt est
 illud. q̄ vult venire post me abneget semet-
 ip̄m. **E**t fortasse nō est laboriosum relinque-
 re nostra: sed valde laboriosum est relinque-
 re nosmetip̄os. min⁹ quippe est abnegare q̄d̄
 habet. multū autē valde est abnegare q̄d̄ est.
 nec tm̄ sufficit relinquere n̄ra nisi relinqua-
 mus et nos. **S**ed quid est q̄ dicimus relin-
 quamus et nos. si em̄ nosmetip̄os relinqui-
 mus quo ibimus: sed aliud sum⁹ per pecca-
 tū lapsi. aliud per naturā cōditi. aliud q̄d̄ fe-
 cimus. aliud q̄d̄ facti sumus. relinq̄mus er-
 go nosmetip̄os q̄les peccando nos fecimus
 et maneamus nosmetip̄i q̄les per gr̄az facti
 sumus: et subiūgit exemplū. **E**cce etem̄ q̄ su-
 perbus fuit. si cōuersus humilis factus est
 semetip̄m reliquit: sic de alijs vicijs et pecca-
 tis. de quibz dicit̄ **puer. xij. Uerte impios et
 nō erunt: non q̄ om̄io nō erūt per essentiaz
 sed nō erūt in impietatis culpa. N**isi ḡ quis
 a semetip̄o deficiat ad eū qui sup̄ ip̄m ē non
 appropinquat. nec valet apprehendere q̄d̄ su-
 per ip̄m est si nescierit tractare q̄d̄ est. Aliq̄n̄
 monet nos d̄ns vt n̄ros relinq̄mus dicens
**Matth. x. Qui amat patrē et matrē plus q̄m
 me: nō est me dign⁹. In q̄ om̄is carnalita-
 tis affect⁹ exprimit̄: qui om̄es reliquēdi sūt
 penitus ppter deū: sed iā qui se a vicijs ab-
 negat exquirede sunt ei virtutes v̄n̄ crescat**
Sequit̄ ergo tertiū principale sc̄z tol-
 lat crucem suā. in quibz verbis tria intelli-
 mus: sc̄z sufferendi promptam voluntatem
 tribulationis asperitatē. discretōis q̄litatez
Primū ibi tollat. sc̄dm ibi crucē. tertiū ibi
 suam. **P**rimo ergo cum dicit tollat querit
 deus in nobis promptam voluntatem.
 qui enim aliquid tollit ad illud plena facie
 se conuertit. **P**er faciem autem volūtas ac-
 cipitur que quanto ad sufferendū est prom-
 ptior tanto apud deum tribulatio est nobis
 lior et acceptior: dicens **Jaco. i. Om̄ne gau-
 dium existimate cum in temptaciones va-
 rias incideritis: quia vt ait apostol⁹. ij. Co-
 rinth. viij. Si voluntas prompta est fin̄ il-
 lud quod habet accepta est deo. Sc̄do dicit**
 .v.3.

crucem in quo tribulatio tangit acerbitate
 terti. **M**oſe em̄ crucis acerbioꝝ paſſio denota
 tur. **U**eruz qꝛ effuſio ſanguinis ab eccleſia
 iam reſeſſit. iō loco crucis ⁊ effuſioe ſangi
 nis dura ⁊ aſpera corpis exercitia per q̄ pau
 latin de die in die ſanguis extrahit a dño
 acceptantur: vt fiat qd̄ dicit. iij. **R**e. ij. **E**ſ
 fudit ſanguinē belli i pace. **Q** aut̄ talia exer
 citia p̄ martirio computentur expreſſe dicit
Bern. Vere martirij genus eſt ⁊ effuſio q̄
 dam ſanguinis in quotidiana corpis affli
 ctione: illo nimirū quo cedūtur mēbra fer
 ro: horroꝛe quidē mitius ſ̄ diuturnitate mo
 leſtius. ſic quippe in firmis ⁊ puſillis corde
 neceſſe eſt vt queꝛ ſemel p̄ xp̄o fundere non
 ſufficiūt ſaltem minori q̄dam ſed diuturnio
 ri martirio ſanguinē fundant. **T**ertio ſubiū
 git ſua in q̄ tangit diſcretionis moderataꝛ
 q̄litate: vt ſit ſenſus. **T**ollat crucem ſuam. i.
 ſuis viribꝛ p̄meſurata: ne p̄ indiſcretiois
 impetū deſiciant añ̄ t̄pus: ⁊ per p̄ſis corona
 perſeuerantie amittatur. p̄pter qd̄ dicit p̄s.
Fortitudinē meā a te cuſtodiaz ⁊c: ⁊ a plus
 horraſ. **R**atōnabile ſit obſequiū veſtruz: qz
 nō coronabit̄ niſi q̄ legitime certauerit. **L**e
 gitime aut̄ non certat qui deſicit ante finē.
Sequit̄ quartū principale: ſcꝛ ⁊ ſeq̄
 tur me. **Q**uō autē ip̄m ſeq̄mur vt ſui grām
 p̄ſeq̄mur. **S**ciendū q̄ dupliciter eſt ſequen
 dus ſm̄ duplex eſſe ſuū ſcꝛ hūanū ⁊ diuinū
 ita vt per n̄m ſenſum interiorē ſuuz ſp̄m
 id eſt diuinitatē: ⁊ per noſtrū hōiem exte
 riorē ſuū hōiem exteriꝛ fideliter ſequamur.
De patria imitatioe horatur nos dñs de
 utero. xij. **D**ñm deuz veſtrum ſequimini.
Quō aut̄ ip̄m ſic ſeq̄mur ſtatim ſubiungit
Ip̄m timete. mandata illiꝛ cuſtodite ⁊ au
 dite voceꝛ eius. **I**n quibꝛ oibꝛ horramur
 eū ſequi ſm̄ diuinitatē qz nonduz apparuit
 deus hō. ſic ſecurꝛ eſt euz iob q̄ dicebat. **C**e
 ſtigia eius ſecurꝛ eſt pes meus. viā eius cu
 ſtodiui: nō declinaui ex ea. **Q**uō aut̄ hoc fa
 ceret ſubiūgit. **A** mādatis labioꝛ eius non
 reſeſſi: ⁊ in ſinu meo abſcondi verba eius.
De ſc̄da imitatioe dicit. i. pe. ij. **I**p̄s paſſus
 eſt p̄ nobis vobis relinqueꝛ exemplū vt ſe
 quamini veſtigia eiꝛ. hinc ex p̄ſona hōis di
 cit **bern.** Sicut ego paupertatis ⁊ obediētie

hūilitatis patientie ⁊ miſericordie in decli
 nables ſemitas tenui. ſic ⁊ tu eiſdē veſtigij
 incedas nō declinās ad dextram nec ad ſini
 ſtram. **D**e his duobꝛ modis ſequēdi dñm
 dicit **Bern.** **A**ctēde o hō qz olim p̄iuſqꝛ ver
 bum caro fieret ⁊ habitaret in nobis. antiqꝛ
 patres deū ſequebant̄ ſoli ſp̄i eiꝛ ſolo ſuo
 ſpiritu adherentes. nunc aut̄ nō ſolo ſpiritu
 ſed ⁊ corpe ſequēdus eſt: adeo vt cū predicti
 p̄res terrenis legant̄ abundaſſe ſubſtantijꝛ
 de cetero niſi quis renunciauerit oibꝛ que
 poſſidet nō poſſet eiꝛ eſſe diſcipulus. **S**eꝛqꝛ
 mur ḡ deum q̄ntū ad diuinitatē per volun
 tatis p̄formationē. ſeq̄mur hōiem xp̄m imi
 tantes corpalet̄ eius p̄uerſationē: quod no
 bis preſtare dignetur ⁊c.

XVIII. In conuerſione ſancti Pauli.

Mitatores mei

estote philip. iij. **I**n
 tit beatus Cris. in libro de laudi
 bus pauli. **Q**uicquid patriarche. quicquid
 p̄p̄te. quicquid apli ſen quilibet ſancti ſu
 ue iuſti in ſe poterit̄ aliquid acceperūt ſiue
 oſtenderunt. hec oia ſimul colligens paulus
 cū tanto habuit cumulo cū q̄nto nullus eoꝛ
 rū bonū quo excellēbat impleuit. ⁊ ſubiūgit
Abel obtulit ſacrificiū ⁊ inde laudatur. ſed
 ſi pauli hoſtā adducimus in mediū. q̄ntū
 celū a terra ſuperior apparebit ſiquidē ſeip̄
 per ſinglos dies imolabat ip̄o dicēte. **Q**uo
 tidie morioꝛ p̄pter v̄āz gloriā fratres. **S**ed
 nec hoc p̄tentus qui mundū vniuerſum ſtu
 dit imolare. ſed ⁊ abraam mirant̄ oēs qz
 ad iuſſum dñi reliquit patriam ⁊ amicos.
Sed quomodo paulo poſſit equari qui nō
 ſolum patriam ſed totū mundum ⁊ ſeip̄m
 reliquit. **S**rupent cruceꝛ **J**ob omnes hōi
 nes p̄pter patientiam. **S**ed quis pauluz
 poſſit aſpicere. qui nec a tribus aut quattu
 or amicis obprobria ſuſtinuit. ſed ab om̄i
 bus infidelibus ⁊ nihilominus pro eiſdem
 cupiuit anathema dicēs. **O**ptabam anathe
 ma eſſe. p̄ fratibꝛ meis. **M**oyſen paulus ſa
 tis eminenti virtute tranſcendit. qui ad aq̄s
 p̄tradictiois de v̄bis dñi diffidēs dicit. **M**o
 de terra iſta p̄ducere poſſimꝛ aq̄s. **P**aulꝛ
 vero de v̄bis dñi tm̄ p̄fidebat vt p̄ſtat di-